

**IV Semester B.B.M. Examination, May/June 2014
(Freshers+Repeaters) (2012-13 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – IV
Dūtavākyam (Drama) and Comprehension**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

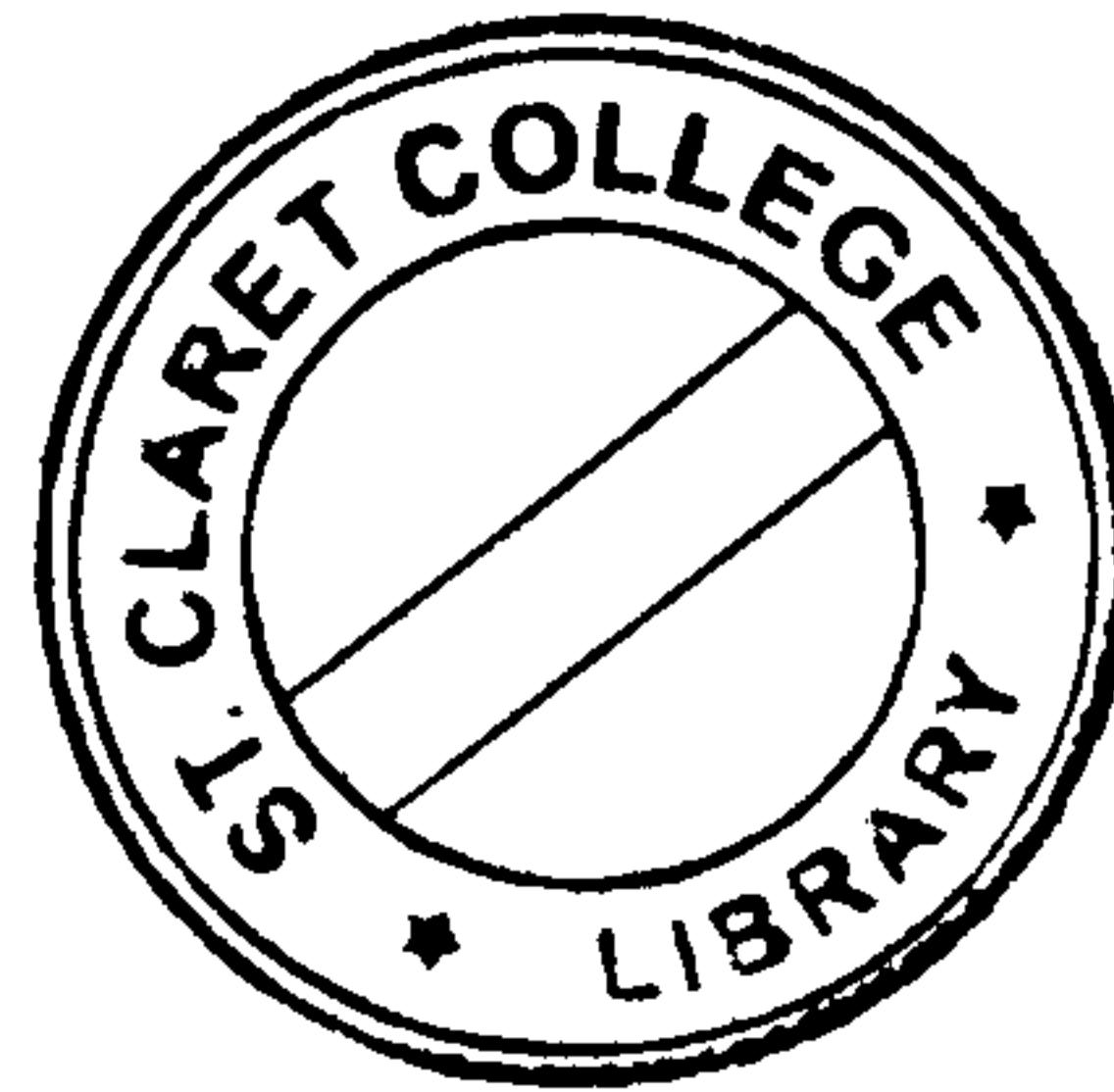
Instructions : 1) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.
2) Questions I and VI should be answered in **Sanskrit only**.

I. पञ्चदश प्रश्नानां उत्तराणि संस्कृते लिखत । (1×15=15)

ಯಾವುದಾದರೂ ಹದಿನ್ಯೇಂದ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer any fifteen questions in **Sanskrit**.

- 1) दूतवाक्ये कति अङ्गाः सन्ति ?
- 2) पुरुषोत्तमः नासायणः कः ?
- 3) पाण्डवस्कन्धावाराद् किमर्थं श्रीकृष्णः आगतः ?
- 4) रिपुमण्डलं अर्जुनः किमिव पश्यति ?
- 5) द्रुपदराजसुता का ?
- 6) पाण्डवाः किं हरिष्यन्ति ?
- 7) चित्रसेनेन नीयमानः दुर्योधनः केन मोक्षितः ?
- 8) देवेन्द्रार्तिकराः के ?
- 9) कुरुकुलकलङ्घभूतः कः ?
- 10) धृतराष्ट्रजः पाण्डवेभ्यः किं दातुं अर्हति ?
- 11) दौत्येनागतस्य श्रीकृष्णस्य किं युक्तम् ?
- 12) कंसः केन हतः ?

- 13) धर्मात्मजः कः ?
- 14) वासुदेवस्य आयुधवराणि कानि ?
- 15) काश्यपप्रियसुतः कः ?
- 16) कैरातं वपुरास्थितः कः ?
- 17) चित्रसेनः कः ?
- 18) जरासन्धः कस्य देशस्य राजा ?
- 19) दुर्योधनस्य प्रियसुहृत् कः ?
- 20) सूत्रधारः कः ?

II. एकस्य उत्तरं प्रबन्धरूपेण आङ्ग्लभाषया कन्नडभाषया वा लिखत । **(12x1=12)**

ಒಂದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Write an essay on **any one** of the following either in **English or Kannada**.

- 1) दूतवाक्ये श्रीकृष्णस्य पात्रचित्रणम् ।
ದೂತवಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಘಾಳಿ ಚಿತ್ರಣ.
Sketch the character of Srikrishna as seen in Dūtavākyam.
- 2) भासस्य काल-देश-कृत्यादि विषयम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।
भಾಸನ ಕಾಲ-ದೇಶ-ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
Write an essay on the date, place and works of Bhāsa .

III. त्रयाणां अनुवादं सविवरणं लिखत । **(6x3=18)**

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಶೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.
Translate and explain **any three** of the verses.

- 1) पादः पायादुपेन्द्रस्य सर्वलोकोत्सवः स वः ।
व्याविद्धो नमुचिर्येन तनुताम्रनखेन रवे ॥

2) श्यामो युवा सितदुकूलकृतोत्तरीयः
 सच्छत्रयामरवरो रचिताङ्गरागः ।
 श्रीमान् विभूषणमणिद्युतिरञ्जिताङ्गे
 नक्षत्रमध्य इव पर्वगतः शशाङ्कः ॥

3) प्राप्तः किलाद्य वचनादिह पाण्डवानां
 दौत्येन भृत्य इव कृष्णमतिः स कृष्णः ।
 श्रोतुं सखे ! त्वमपि सञ्जय कर्ण ! कर्णौ
 नारीमृदूनि वचनानि युधिष्ठिरस्य ॥

4) कृष्णापराभवभुवा रिपुवाहिनीभ-
 कुम्भस्थलीदलनतीक्ष्णगदाधरस्य ।
 भीमस्य कोपशिखिना युधि पार्थपत्रि-
 चण्डानिलैश्य कुरुवंशवनं विनष्टम् ॥

5) श्रुत्वा गिरं भगवतो विपुलप्रसादा-
 निर्धावितोऽस्मि परिवारितोयदौधः ।
 कस्मिन् खलु प्रकुपितः कमलायताक्षः
 कस्याद्य मूर्धनि मया प्रविजृम्भितव्यम् ॥

IV. पञ्चानां सप्तन्दर्भ विवृणुत ।

(5×5=25)

யാവും ദാദരോ ഒദ്ദു വാക്കുന്നു സെംഡ്‌ഫെറ്റ് എവരിസി.

Annotate any five of the following.

- 1) मन्त्रशालां रचयति भृत्यो दुर्योधनाङ्गया ।
- 2) अस्ति ममैकादशाक्षौहिणी बलसमुदयः ।
- 3) आ मनुष्याणामस्त्येव संभ्रमः ।
- 4) शनैः समाकर्षति गाण्डिवज्याम् ।
- 5) सुयोधनो हि मां दृष्ट्वा नैव कार्यं करिष्यति ।
- 6) स्वैरं वा प्रविशन्तु शान्तमतिभिर्जुर्ष्टं शमायाश्रमम् ।
- 7) एतन्मे त्रिदशाध्यक्ष ! पादयोः पतितं शिरः ।

V. त्रयाणां लघुटिप्पणीः लिखत ।

(5×3=15)

ਮੁਹरਨ੍ਹ ਕੁਰਿਠੁ ਲਘੁ ਛੰਪ੍ਹਣੈ ਭਰੰਧਿਰੀ :

Write short notes on any three :

- 1) स्थापना
- 2) काज्चुकीयः
- 3) सुदर्शनः
- 4) भरतवाक्यम्
- 5) धृतराष्ट्रः

VI. अधो लिखितं लघु प्रबन्धं पठित्वा प्रश्नानां संस्कृते उत्तराणि लिखत ।

15

ਲਘੁ ਪ੍ਰਭਿਓਧਵਨ੍ਹ ਪਠਿਸਿ ਪ੍ਰਤ੍ਯੋਗਿਗੇ ਸੱਸ਼ੁਡਦਲ੍ਹ ਹਉਰਵਨ੍ਹ ਭਰੰਧਿਰੀ.

Read the following passage and answer the questions in Sanskrit only.

पुरा धारानगरे भोजनाम संस्कृतभाषाप्रियः भूपतिः आसीत् । तस्य आस्थाने बहवः विद्वांसः कवयः च अवर्तन्त । भोजः स्वयं पण्डितः काव्यज्ञः कविः च आसीत् । चम्पूरामायणम् नाम मनोजां काव्यं तेनैव प्रणीतम् । सः राजा कवीन् विशेषेण पुरस्कृत्य तेभ्यः पुष्कलं धनं प्रयच्छतीति कीर्तिः सर्वत्र प्रस्तृतासीत् । तस्य सभायां कालिदासादयः बहवः कवयः व्यराजन्त । नरपतिः कविता प्रियतां ज्ञात्वा केचित् छन्दसः धारानगरम् आगच्छन् । ते वैदिकाः नगरस्य भुवनेश्वरी मन्दिरम् गत्वा कवितां कर्तुमुपविष्टाः । तस्मिन् समये कालिदासः देवता दर्शनाथ देवतामन्दिरम् आगतः ।

प्रश्नाः

- 1) भोजः कुत्र भूपतिः आसीत् ?
- 2) चम्पूरामायणं कीदृशं काव्यम् ?
- 3) राजः आस्थाने के अवर्तन्त ?
- 4) छन्दसः किमर्थम् धारानगरं अगतवन्तः ?
- 5) वैदिकाः कुत्र उपविष्टाः ?